

*Σημειώσεις
Υπεράσπισης έργου*

Η πολιτική αμηχανία δεν ταιριάζει στο ΠΑΣΟΚ

Του Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗ

Τα εφετινά γενέθλια του ΠΑΣΟΚ δεν το βρίσκουν στην ευτυχέστερη στιγμή του. Ηττημένο στις εκλογές, παρά το τεράστιο έργο που ολοκλήρωσε ή έφτασε λίγο πριν από το τέλος, γιορτάζει εμφανώς αμηχανία και μάλλον με κομμένα τα φτερά την επέτειο της ίδρυσής του. Η πολιτική αμηχανία όμως δεν ταιριάζει στο ΠΑΣΟΚ. Τριάντα χρόνια μετά την 3η Σεπτέμβρη 1974, τα κυρίαρχα αιτήματα που εξέφρασε διαχρονικά για Αλλαγή, περισσότερη δημοκρατία και εκσυγχρονισμό δείχνουν να έχουν ικανοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό, χάρη στην ικανότητά του να συλλαμβάνει και να αποκωδικοποιεί τα μηνύματα των καιρών, με κυρίαρχο πάντα στόχο την Ελλάδα που κερδίζει, την Ελλάδα που διακρίνεται.

Το αποδεικνύει η νέα Ελλάδα, που αναδύθηκε κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, υπό τα βλέμματα και την επιδοκιμασία όλου του σύγχρονου κόσμου, ύστερα από χρόνια κοπιαστικών προσπαθειών, αγώνων και θυσιών, εκ μέρους όλων μας, αλλά και αμφισβητήσεων, που στην πλειονότητά τους εκφράζονταν για μικροπολιτικούς λόγους. Το αποδεικνύει η εθνική ανάταση,

η νέα εθνική αυτοπεποίθηση που βιώνουμε και την οποία δικαιώμασε να αισθανόμαστε όλοι και όλες μετά την ολοκλήρωση του γιγαντιαίου αυτού εγχειρήματος. Το αποδεικνύει ο νέος πολιτικός κύκλος στον οποίο έχουμε εισέλθει με επουλωμένες τις μετεμφυλιακές πλη-

γές του έθνους και με διάχυτο το κοινό αίσθημα για περισσότερη συναίνεση και λιγότερες «κομματικές βεβαιότητες», περισσότερη σαφήνεια θέσεων, ιεράρχηση στόχων και αποτελεσματικότητα, και λιγότερο «λαϊκισμό» και «μικροπολιτικό παιχνίδι», περισσότερο διάλογο με την κοινωνία και λιγότερη αλαζονεία.

Η ειρωνεία για το ΠΑΣΟΚ είναι ότι βλέπει τον καρπό των πολύχρονων προσπαθειών του για μια ισχυρή Ελλάδα, μια ισχυρή κοινωνία, από τη θέση της αντιπολίτευσης. Είναι και αυτό ένα μάθημα δημοκρατίας, και οφείλουμε να σεβαστούμε και να υπαχθούμε στην εντολή των πολιτών από αυτή τη θέση με υπευθυνότητα, σοβαρότητα, γόνιμο κριτική στάση απέναντι στο κυβερνητικό έργο, δημόσιο ήθος και όραμα για το μέλλον της πατρίδας.

Ας μην παρασυρόμαστε τόσο αβασάνιστα σε μια ιδεολογική δίνη προκειμένου να εξηγήσουμε τα αίτια της εκλογικής ήττας της 7ης Μαρτίου. Μια τέτοια διαδικασία, που τους τελευταίους πέντε μήνες πήρε πολλές φορές τον χαρακτήρα «αυτομαστίγματος», υπονομεύει τα αντανακλαστικά της παράταξης, χάρη στα οποία δίνονται οι πραγματικές πολιτικές μάχες. Ταυτόχρονα αφήνει ελεύθερο το πεδίο σε μια κυβέρνηση που αισθάνεται περισσότερο άνετα να παρακολουθεί αμέτοχη τις εξελίξεις παρά να κυβερνά, να καταγγέλλει παρά να δουλεύει, σε μια κυβέρνηση που οχυρώνεται πίσω από ένα αόριστο «κεντρώο» στίγμα που όταν ωστόσο γίνεται συγκεκριμένο (καταρομήσεις σε εκπαίδευση, δημόσια διοίκηση) αποκαλύπτει το αληθινό δεξί της πρόσωπο.

Ο ελληνικός λαός δεν μας έθεσε στην αντιπολίτευση γιατί αμφισβήτησε την αξία του έργου μας ή την ορθότητα των στρατηγικών επιλογών μας. Αλλωστε οι μεγάλες στρατηγικές επιλογές του ΠΑΣΟΚ, οι μάχες που έδωσε όλα αυτά τα χρόνια ενάντια στις δυνάμεις της καθυστέρησης και της μιζέριας, είναι σε θέση πλέον να κριθούν και κρίνονται θετικά από το σύνολο των Ελλήνων για την προσφορά τους στο εθνικό συμφέρον. Πάνω στις ίδιες στρατηγικές επιλογές συνεχίζει εξάλλου και η ΝΔ

την κυβερνητική της πολιτική. Υστερα από 11 χρόνια ο ελληνικός λαός μάς έθεσε στην αντιπολίτευση γιατί αμφισβήτησε, μεταξύ άλλων, τη δημόσια συμπεριφορά πολλών στελεχών μας, μικρών και μεγάλων, κεντρικών και περιφερειακών, που έχασαν την επαφή και τους δεσμούς τους με τους πολίτες και έπεσαν στην παγίδα της αλαζονείας. Δημιουργήθηκε, δηλαδή, μια «γραφειοκρατία» αποξενωμένη από τα λαϊκά προβλήματα. Το φαινόμενο αυτό οδήγησε σε μια διάχυτη αίσθηση άνισης πρόσβασης στις ευκαιρίες για ατομική εξέλιξη και προοπτική. Αυτό το διάχυτο αίσθημα αντελήφθη η ΝΔ και έκανε σημαία της μια πέρα για πέρα επικίνδυνη και αναχρονιστική ηθικοπλαστική προσέγγιση της πολιτικής.

Η δομική αδυναμία της ΝΔ να εξασφαλίσει πολιτική, κοινωνική και ηθική ηγεμονία στην ελληνική κοινωνία τη σπρώχνει στη ρητορική της σκανδαλολογίας, της απαξίωσης και της συστηματικής υπεκφυγής να τοποθετηθεί ξεκάθαρα απέναντι στα κρίσιμα ζητήματα του τόπου. Αυτό βεβαίως που εντέχνως αποσιωπάται είναι ότι σε αυτή τη βάση της ηθικής καταγγελίας οικοδομείται το πραγματικό σύστημα της σημερινής εξουσίας. Δεν είναι τυχαίο ότι το πρώτο νομοθέτημα της παρούσας κυβέρνησης αφορούσε την ανάδειξη νέων διευθυντικών ελίτ στο κράτος. Αυτό, άραγε, δεν συνιστά σύστημα εξουσίας; Δεν είναι «σύστημα ΝΔ»;

Οφείλουμε λοιπόν να αντισταθούμε σε οποιαδήποτε απόπειρα απαξίωσης του τεράστιου και αναμφισβήτητου έργου των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, που προκάλυπτα καλλιέργει η κυβέρνηση της ΝΔ και άκριτα υιοθετούν πολλά από τα στελέχη μας.

Οφείλουμε να ανησυχούμε στην απόπειρα διαμόρφωσης ενός αισθήματος συλλογικής ενοχής, που για δεύτερη φορά στη μεταπολιτευτική ιστορία του τόπου επιχειρείται σε βάρος της Δημοκρατικής Παράταξης. Η μεταολυμπιακή Ελλάδα έχει ανάγκη από πολιτική σύγκλιση και συναίνεση και όχι από ένα νέο διχασμό.

Οφείλουμε όμως και να αποδείξουμε εμπράκτως πλέον, μέσω της πολιτικής παρουσίας των στελεχών μας, ότι μπορούμε να ανακτήσουμε την εμπιστοσύνη των πολιτών, επανακτώντας και την ηθική υπεροχή που έχουμε απολέσει. Με μία όμως κρίσιμη διαφορά: για τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ η στάση ηθικής υπεροχής θα πρέπει να εννοηθεί ως η διαρκής υπεράσπιση του ήθους και της παράδοσης αξιών που συνοδεύουν ιστορικά το Δημοκρατικό Κίνημα και τη Δημοκρατική Παράταξη, μια στάση δηλαδή που διαφοροποιείται ουσιαστικά από την «πολιτική ηθική» της ΝΔ, η οποία τη χρησιμοποιεί σαν εργαλείο μικροπολιτικών μεθοδεύσεων και τακτικών.

Τριάντα χρόνια μετά την ίδρυσή του, το ΠΑΣΟΚ οφείλει να πιστέψει στις επιλογές του, να υποστηρίξει το έργο του, να σταθεί κριτικά και απορριπτικά απέναντι στον κακό του εαυτό. Δεν αρκεί να διατυπώνει μόνο ερωτήματα σχετικά με τη φυσιογνωμία του. Οφείλει να δώσει απαντήσεις μέσα από την αξιολόγηση της πλούσιας κυβερνητικής του πείρας και τον γόνιμο αναστοχασμό των ιδεών και αξιών που έχει υπηρετήσει ως σήμερα. Οφείλει να ανοίξει μια συζήτηση για το μέλλον, ώστε να συνδιαλέγεται με την κοινωνία με όρους ελπίδας και προοπτικής. Οφείλει, τέλος, να δώσει άμεσα μια σαφή και ξεκάθαρη απάντηση σε ένα κρίσιμο ζητούμενο: με ποιο πολιτικό πλαίσιο, ποια κυβερνητική πρόταση και ποιες προτεραιότητες θα προχωρήσει στην επόμενη ημέρα.

**Το ΠΑΣΟΚ οφείλει
να υποστηρίξει το έργο του,
να σταθεί κριτικά
και απορριπτικά απέναντι
στον κακό εαυτό του**